

Schimbari instituționale și legislative necesare pentru transformarea e-guvernării

Guvernarea electronica, așa cum este prevazuta de mulți autori, nu se refera pur și simplu la furnizarea de servicii electronice sau digitale. Presupune un set de masuri instituționale inovatoare, iar evoluția e-guvernării este un proces complex de instituționalizare. Prin urmare, e-guvernarea trebuie diferențiată de simpla utilizare a unor servicii internet și a tehnologiilor bazate pe web.

Digitalizarea serviciilor publice se poate realiza astfel printr-o schimbare instituțională susținută prin stabilirea domeniilor de acțiune specializate, descrierea regulilor de conduita, redefinirea structurilor, a rolurilor și atribuțiilor organizaționale și specificarea standardelor de masurare a performantei și a rezultatelor organizaționale.

În acest sens, atenția ar trebui să fie îndreptată către factorii care afectează adaptarea organizațiilor și acceptarea de către angajați a transformărilor legate de guvernarea electronica. De exemplu, astfel de factori pot fi grupați în: flux de lucru, responsabilități în structura organizațională, abilități, cunoștințe și factori de context social și de afaceri.

Instituțiile publice tradiționale pot fi transformate prin mai multe inițiative de reforma precum reinventarea, evaluarea bazată pe performanța și implicarea cetățenilor. Este foarte important ca actorii implicați în procesul de transformare a administrației publice să determine funcționarea tehnologiei informației adaptată la o guvernare democratică, să depășească constrângerile instituționale și să creeze un nou set de semnificații și instituții sociale în beneficiul cetățenilor. Cu siguranța, transformarea e-guvernării nu va fi un proces ușor înșă, pentru a realiza aceasta transformare, este necesară existența unei inițiative din partea managerilor publici și a unor direcții strategice.

În cadrul propunerii de Politica Publică în domeniul e-guvernării pe care am realizat-o în proiectul „Stabilirea cadrului de dezvoltare a instrumentelor de e-guvernare”, am listat o serie de masuri post-adopție concrete, care trebuie avute în vedere pentru perioada imediat următoare adopției noului cadru de politica publică.

Masurile specifice strategice și complementare identificate reprezintă decizii fundamentale care acționează în sinergie pentru a alcătui un program de schimbări eficiente și sustenabile. Trebuie abordate cu prioritate cele care se referă la schimbările legislative necesare.

În legislația națională prezenta există dispoziții privind utilizarea mijloacelor electronice în furnizarea serviciilor publice, dar acestea nu sunt, înșă, suficiente pentru implementarea obiectivelor stabilite prin SNADR (Strategia

Naționala privind Agenda Digitala pentru România 2020). În acest moment, nu exista o reglementare unitară și neechivoca în ceea ce privește utilizarea instrumentelor electronice de către toate autoritățile publice competente să furnizeze servicii publice aferente tuturor evenimentelor de viață.

La nivel orizontal exista acte normative care pot constitui cadrul general al eGuvernării (i.e. Legea nr. 161/2003 și HG nr. 1085/2003), dar dispozițiile actuale ale acestora necesită completări și modificări.

Legislația sectorială conține în prea puține cazuri prevederi exprese referitoare la utilizarea instrumentelor electronice, în cazul a foarte puține servicii publice sunt reglementate proceduri electronice specifice. Deși au fost făcuți unii pași în vederea atingerii acestor obiective, în prezent, legislația în vigoare nu oferă încă suficiente mecanisme pentru a impulsiona procesul digitalizării.

În concluzie, considerăm importantă asigurarea unei viziuni unitare asupra furnizării serviciilor publice prin mijloace electronice, prin intermediul unui portal unic, pentru a putea fi îndeplinite obiectivele-cheie în această privință, respectiv:

- posibilitatea cetățenilor și mediului de afaceri, beneficiari ai serviciilor publice, de a parcurge, alternativ cu procedurile tradiționale, o procedură electronică (i.e. completarea și transmiterea electronică a cererilor și formularelor, comunicarea prin mijloace electronice cu administrația publică, emiterea documentelor de către administrația publică prin mijloace electronice)
- posibilitatea efectuării prin mijloace electronice a plății taxelor și impozitelor, asigurarea principiului „doar o singură dată”, interoperabilitatea bazelor de date ale autorităților și instituțiilor publice, astfel încât să fie minimizată necesitatea depunerii de către solicitanți, odată cu cererile și formularele, de documente care pot fi verificate cu alte autorități publice.

Pentru a accelera procesul de implementare a e-guvernării la nivel național, sunt necesare modificări și completări ale cadrului legislativ actual, în sensul reglementării exprese a unor obligații concrete și a autorităților publice responsabile, al asumării unor termene ferme și, nu în ultimul rând, al prevederii unor sancțiuni pentru acele situații în care obligațiile nu sunt respectate.